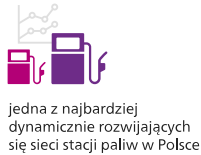
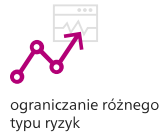

Szanse i ryzyka

Szanse i ryzyka

W TYM ROZDZIALE:

Podejście do zarządzania ryzykiem korporacyjnym

W Grupie Kapitałowej LOTOS funkcjonuje system zarządzania ryzykiem korporacyjnym, który wspiera bezpieczną i skuteczną realizację celów strategicznych i operacyjnych organizacji.

Segment zarządczy

W segmencie zarządczym identyfikujemy ryzyka polityczne, prawne, reputacyjne, społeczne oraz ryzyko nadużyć.

Segment poszukiwawczo-wydobywczy

W segmencie poszukiwawczo-wydobywczym identyfikujemy ryzyka poszukiwawcze, techniczno-produkcyjne, związane z realizacją projektów oraz finansowe.

Segment operacyjny

W segmencie operacyjnym identyfikujemy ryzyka operacyjne związane z działalnością rafinerijną oraz ryzyko środowiskowe, w tym wynikające z limitów uprawnień do emisji dwutlenku węgla.

Segment finansowy

W segmencie finansowym identyfikujemy ryzyko cen surowców i produktów naftowych oraz cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla, ryzyko utraty płynności, walutowe, stopy procentowej, ryzyko kredytowe partnerów transakcji finansowych i handlowych, ryzyko ograniczenia lub zmiany warunków dostępu do zewnętrznego finansowania oraz związane z obsługą zadłużenia, a także ryzyko niekorzystnych zmian przepisów podatkowych, interpretacji lub orzecznictwa sądowego.

Segment handlowy

W segmencie handlowym identyfikujemy ryzyka związane z zakłóceniami ciągłości dostaw lub z mniejszą podażą ropy naftowej, ryzyko zmian marż realizowanych na sprzedaży produktów oraz mniejszego popytu krajowego.

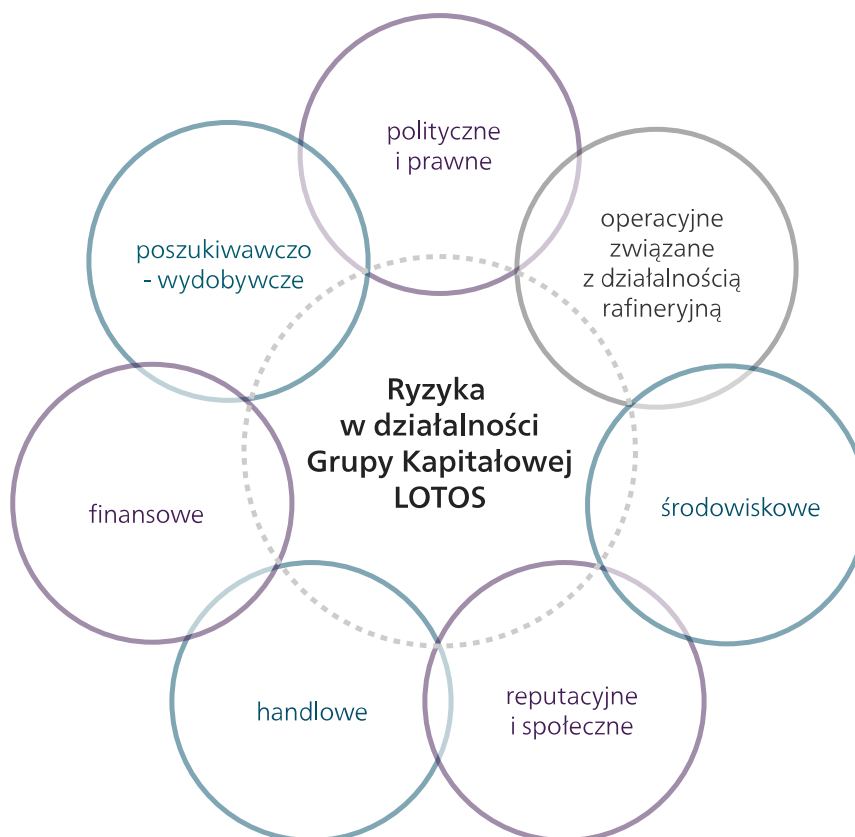
Podejście do zarządzania ryzykiem korporacyjnym

W 2014 r. w ramach systemu zarządzania ryzykiem korporacyjnym (*ang. Enterprise Risk Management, ERM*) w Grupie Kapitałowej LOTOS sukcesywnie wprowadzaliśmy działania ograniczające poszczególne ryzyka, co pozwoliło na zmniejszenie prawdopodobieństwa ich wystąpienia. Dla ryzyk, które się zmaterializowały, zastosowaliśmy wcześniej określone plany postępowania, co pozwoliło na ograniczenie ich negatywnych skutków. Zidentyfikowaliśmy także nowe ryzyka związane głównie z realizacją istotnych dla funkcjonowania grupy kapitałowej projektów, takich jak Projekt EFRA, czyli opóźnione koksowanie DCU, czy zagospodarowanie złoża B8. Ponadto udoskonaliliśmy narzędzia wykorzystywane do zarządzania ryzykiem, w tym metodykę ich identyfikacji i oceny oraz monitorowania.

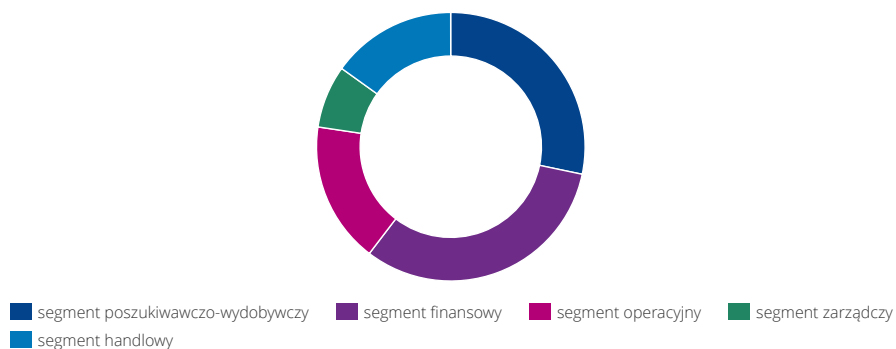
Dzięki zarządzaniu ryzykiem korporacyjnym realizujemy działania najbardziej optymalne z punktu widzenia działalności biznesowej, zawierające się w ramach akceptowalnego przez nas poziomu ryzyka. Identyfikujemy także pojawiające się szanse i nowe możliwości oraz podejmujemy działania w celu ich wykorzystania.

W Grupie Kapitałowej LOTOS identyfikujemy ryzyka we wszystkich obszarach działalności i mają one zróżnicowany charakter.

Podstawowe grupy ryzyk w działalności Grupy Kapitałowej LOTOS

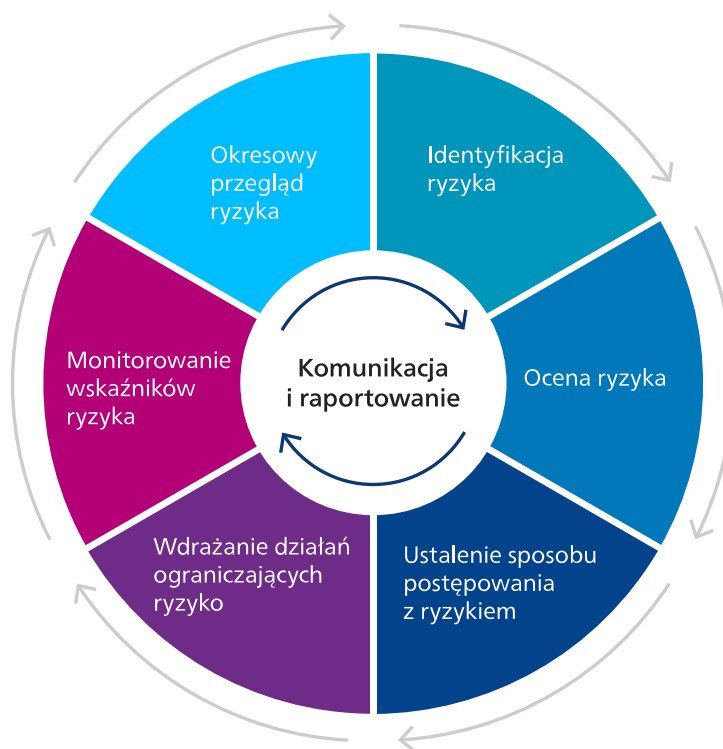
Wiele ryzyk jest ze sobą powiązanych, dlatego też badamy ich wzajemne oddziaływanie i dążymy do ich maksymalnego ograniczenia. Najbardziej znaczące z punktu widzenia funkcjonowania Grupy Kapitałowej LOTOS, zgodnie z przyjętymi kryteriami, są ryzyka o charakterze finansowym oraz z obszaru poszukiwań i wydobywania.

Źródło: Opracowanie własne Grupy LOTOS.

System zarządzania ryzykiem korporacyjnym ERM funkcjonuje w Grupie Kapitałowej LOTOS od 2011 r. Ma on na celu wsparcie bezpiecznego funkcjonowania organizacji i osiągnięcia założonych celów strategicznych i operacyjnych. W ramach systemu ustanowiliśmy wewnętrzne standardy postępowania i regulacje. Polityka Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym określa podstawowy zakres odpowiedzialności obowiązujący w systemie oraz główne zasady zarządzania ryzykiem. Wdrożona procedura precyzuje szczegółowy proces i zasady identyfikacji oraz oceny ryzyka, sposobu jego monitorowania i raportowania oraz weryfikacji skuteczności działań ograniczających ryzyko.

Proces zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej LOTOS

ZOBACZ TAKŻE:

Dojrzałość organizacyjna

Grupa LOTOS jest organizacją ukierunkowaną na profesjonalizację podejmowanych działań oraz przyjmowanie rozwiązań stanowiących dobre praktyki w zakresie funkcjonowania organizacji i zarządzania nią. Podejmujemy działania ukierunkowane na ochronę wartości przedsiębiorstwa, co przejawia się rozbudowaniem rozwiązań składających się na system kontroli wewnętrznej i ład korporacyjny.

Przejdź do strony » <<http://raportroczny.lotos.pl/pl/etyka-i-lad-korporacyjny/podejscie-do-zarzadzania/dojrzalosc-organizacyjna>>

Struktura

Grupa LOTOS pełni wśród spółek Grupy Kapitałowej LOTOS rolę integratora kluczowych funkcji zarządczych i wspierających. Realizacji zadań z tym związanych służy przyjęty model zarządzania segmentowego.

Przejdź do strony » <[http://raportroczny.lotos.pl/pl/organizacja-i-jej-
raport/organizacja/struktura](http://raportroczny.lotos.pl/pl/organizacja-i-jej-raport/organizacja/struktura)>

Kluczowe instrumenty

Zasady zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej LOTOS

I. Ryzyka identyfikujemy w kontekście realizowanych celów strategicznych i operacyjnych. Oceniamy je w perspektywie rocznej i długoterminowej. Kryteriami oceny są zarówno skutki finansowe, jak i reputacyjne, a także konsekwencje dla środowiska i zdrowia ludzi.

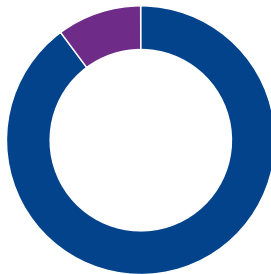
W 2014 r. wprowadziliśmy dodatkowe kryterium oceny ryzyk operacyjnych, dotyczące ich wpływu na funkcjonowanie poszczególnych procesów w Grupie LOTOS. Dokonałmy identyfikacji ryzyk operacyjnych dla wybranych procesów, a działania w tym zakresie będą kontynuowane w 2015 r.

II. Dla każdego z ryzyk ustalamy sposób postępowania oraz wskazujemy środki kontroli i mechanizmy zabezpieczające. W przypadku ryzyk ocenionych jako znaczące, przygotowujemy szczegółowe karty zarządzania danym ryzykiem. Określają one plany jego ograniczania oraz postępowania na wypadek jego materializacji. Definiowane są wskaźniki ryzyka (ang. key risk indicator, KRI), które pozwalają na jego monitorowanie, zgodnie z przyjętymi zasadami. Za zarządzanie poszczególnymi ryzykami odpowiadają ich właściciele.

III. Okresowo, dwa razy do roku, dokonujemy przeglądu i aktualizacji oceny wszystkich zdefiniowanych ryzyk.

IV. Na każdym etapie procesu wdrożyliśmy standardy komunikowania i raportowania wyników realizowanych działań.

Zadania ograniczające kluczowe ryzyka

■ Liczba zadań zrealizowanych w 2014 ■ Liczba zadań w trakcie realizacji (długoterminowych)

Rada Nadzorcza

Monitoruje skuteczność systemu zarządzania ryzykiem.

Zarząd

Podjmuje kluczowe decyzje dotyczące systemu ERM oraz akceptuje Mapy ryzyk.

Szefowie segmentów

Nadzorują i monitorują kompleksowo zarządzanie ryzykiem w poszczególnych segmentach (zarządczym, operacyjnym, poszukiwawczo-wydobywczym, finansowym i handlowym).

Komitet Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym

Rekomenduje działania z zakresu systemu ERM i monitoruje realizację zaplanowanych zadań. W skład Komitetu wchodzi przedstawiciele wszystkich segmentów.

Koordinator ds. zarządzania ryzykiem korporacyjnym

Koordinuje i wspiera działania prowadzone w ramach procesu zarządzania ryzykiem w grupie kapitałowej.

Właściciele ryzyka

Zarządzają poszczególnymi ryzykami, w tym określają sposób postępowania z ryzykiem i monitorują jego poziom.

Pracownicy Grupy Kapitałowej LOTOS

Realizują działania ograniczające ryzyka oraz identyfikują nowe ryzyka.

Biuro Audytu Wewnętrznego

Podczas audytów weryfikuje stosowane mechanizmy kontrolne i bada ich skuteczność, rozpoznaje i ocenia zagrożenia dotyczące działalności grupy kapitałowej oraz dokonuje corocznej oceny skuteczności systemu zarządzania ryzykiem w ramach oceny dojrzałości organizacyjnej.

Biuro Zarządzania Procesami

W ramach auditów Zintegrowanego Systemu Zarządzania ocenia sposób zarządzania poszczególnymi ryzykami na zgodność z określonymi zasadami.

Działania realizowane w ramach procesu zarządzania ryzykiem korporacyjnym w Grupie Kapitałowej LOTOS są wspierane przez narzędzie informatyczne - Portal ERM. Służą on zarówno do rejestrowania ryzyk, ich oceny i tworzenia map, jak i do bieżącego monitorowania wskaźników ryzyka, statusów realizacji wyznaczonych działań i raportowania. Dokumentowane są tam również zaistniałe incydenty, a także wyniki audytów, jeśli swym zakresem obejmowały weryfikację sposobu zarządzania danym ryzykiem.

Ocena systemu

Skuteczność systemu zarządzania ryzykiem korporacyjnym weryfikujemy corocznie w ramach oceny dojrzałości organizacyjnej. Wnioski i rekomendacje z dokonanej oceny wykorzystujemy w celu dalszego doskonalenia systemu. Wysokość oceny wyrażonej procentowo odzwierciedla:

- stopień, w jakim system zaprojektowany w Spółce jest spójny z wytycznymi dobrych praktyk biznesowych oraz
- zgodność działania z zaprojektowaniem.

Ocena systemu zarządzania ryzykiem w ramach oceny dojrzałości organizacyjnej

Rok przeprowadzenia oceny	Zaprojektowanie [%]	Zgodność działania z zaprojektowaniem [%]	Ocena łączna* [%]
2014	97	97	95
2013	96	97	93
2012	96	97	93

* Ocena łączna to iloczyn oceny zaprojektowania i oceny zgodności działania.

Szanse i ryzyka > Podejście do zarządzania ryzykiem korporacyjnym > Koszty wdrażania strategii zabezpieczających

Koszty wdrażania strategii zabezpieczających

Ponoszone koszty wdrożenia strategii zabezpieczających przed ryzykiem zależą od istotności danego ryzyka i potencjalnych korzyści. Kiedy to możliwe, stosujemy zasadę ALARP (*ang. As Low As Reasonably Practicable*), czyli ryzyko obniżane jest do poziomu, który jest ekonomicznie uzasadniony. Dodatkowo przy przeprowadzaniu analiz dotyczących ryzyka, czy przygotowywaniu scenariuszy postępowania, potencjalne koszty są jednym z elementów warunkujących podjęcie ostatecznej decyzji. Takie podejście pozwala nam optymalnie zarządzać zasobami finansowymi w procesie zarządzania ryzykiem.

Segment zarządczy

W 2014 r. głównymi źródłami ryzyka politycznego i prawnego były: sytuacja na Ukrainie oraz plany regulacji UE, w szczególności projekt zaostrożonej polityki klimatycznej UE do 2030 r. W mniejszym stopniu ryzyko działalności było związane z polskimi regulacjami. W 2014 r. prace nad nimi przebiegały w kierunku sprzyjającym rozwojowi sektora naftowego, tak jak m.in. w przypadku wejścia w życie ustawy o zapasach ropy naftowej i paliw, czy regulacji dotyczących poszukiwań i wydobycia węglowodorów. W Polsce wyraźnie dało się zaobserwować pogłębienie dialogu między instytucjami uczestniczącymi w tworzeniu prawa a przedstawicielami branży (zarówno przedsiębiorstw, jak i organizacji branżowych). Pozwoliło to na obniżenie ryzyka działalności wynikającego z tego obszaru. Niemniej, nadal istotne znaczenie miało nasze uczestnictwo w procesie legislacyjnym w Polsce poprzez udział w konsultacjach społecznych projektów ustaw, czy też w pracach grup roboczych koordynowanych przez administrację państwową.

1. Ryzyka polityczne

Ważnym czynnikiem politycznym, który stanowił element ryzyka dla naszej działalności handlowej był konflikt Ukraina-Rosja i wynikające z niego sankcje UE nałożone na Rosję. Ze szczególną uwagą monitorowaliśmy sytuację geopolityczną i związane z nią konsekwencje. W 2014 r. nie odnotowaliśmy wpływu sankcji w obszarach zakupu ropy naftowej i obrotu produktami naftowymi. Jedyny efekt zauważalny, który wystąpił przy wprowadzeniu wcześniejszych sankcji przez USA, to większa ostrożność banków pośredniczących w płatnościach na rzecz podmiotów rosyjskich.

2. Ryzyka prawne

Polityka klimatyczna UE 2030

Poważne ryzyka działalności stanowią przygotowane przez Komisję Europejską rozwiązania z 22 stycznia 2014 r., zmierzające do dalszego znacznego zaostrożenia polityki klimatycznej do 2030 r. Unia proponuje podwoić redukcję emisji gazów cieplarnianych do 40%, zwiększając udział odnawialnych źródeł energii (OZE) do 27%, przy jednoczesnym podniesieniu współczynnika rocznej redukcji emisji CO₂ w ramach systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (ETS) z 1,7% do 2,2%. Do tego należy dodać obawy przemysłu energochłonnego, że zostanie objęty ETS, co dla tego przemysłu oznaczałoby bankructwo.

Jeżeli w Europie podniesione zostaną koszty funkcjonowania poprzez ograniczenia emisji CO₂, to Europa stanie się importerską paliw i petrochemikaliów, które zostaną wytworzone w krajach, gdzie nie ma takich ograniczeń. Już dzisiaj widoczny jest spadek konkurencyjności UE wobec podmiotów nie mających ograniczeń związanych z emisją CO₂. Przykładem jest przemysł rafineryjny, który przeżywa poważny kryzys (zwłaszcza w państwach UE15). W 2009 r. w Unii było 98 rafinerii, obecnie jest ich 87, a do 2020 r. można spodziewać się spadku przerobu ropy naftowej na terenie UE o blisko 30%, co będzie skutkowało zamykaniem kolejnych zakładów.

Pomimo stałej współpracy administracji z przedstawicielami sektora paliwowego w kwestii opiniowania projektów regulacji unijnych oraz reprezentowania stanowiska Polski na forum UE, w wielu sprawach nie zostało ono uwzględnione. Wynika to z braku stosownych porozumień z innymi krajami w celu wspierania określonych inicjatyw. Z drugiej strony należałoby znaleźć możliwość wspierania przez polską administrację nie tylko organizacji polskich, ale i międzynarodowych, które prowadzą działalność zgodną z interesami polskiej gospodarki. W sytuacji dużych zróżnicowań interesów wśród krajów UE przyjmowane są rozwiązania, które nie zawsze odpowiadają polskiej branży rafineryjnej.

Polityka Energetyczna Polski 2050

W 2014 r. Ministerstwo Gospodarki rozpoczęło prace na Politykę Energetyczną Polski do 2050 r. Do współpracy zaproszono organizacje branżowe, w tym CEEP, którego członkiem założycielem jest Grupa LOTOS. Współpraca z Ministerstwem Gospodarki pozwoliła na uwzględnienie w dokumencie zapisów, które jeśli zostaną utrzymane, pozwolą na:

- ochronę krajowego rynku paliw, w tym utrzymanie kontroli państwa nad kluczowymi elementami infrastruktury naftowej i paliwowej oraz zapewnienie, aby krajowy popyt był w maksymalnym stopniu pokrywany produkcją krajową,
- podejmowanie dalszych skoordynowanych działań w celu ograniczenia tzw. szarej strefy w obrocie paliwami,
- zmniejszenie obciążeń nakładanych na podmioty sektora naftowego, w tym m.in. rozważenie kontynuacji dotychczasowych zmian systemu tzw. zapasów obowiązkowych,
- poszerzenie katalogu biokomponentów i technologii produkcji alternatywnych paliw płynnych, w tym uzyskiwanych w procesie współuwodorniania.

Brak kompleksowych rozwiązań legislacyjnych dla sektora naftowego

Czynnikiem ryzyka jest brak jednej regulacji dla sektora naftowego. Jego działalność jest regulowana wieloma aktami prawnymi, nadzorowanymi przez różne resorty, co utrudnia funkcjonowanie przedsiębiorstw. Ważnym postulatem podczas prac nad dokumentem Polityka Energetyczna Polski do 2050 r. było zgłoszenie potrzeby opracowania ustawy Prawo naftowe, tj. ujęcia w jednym akcie prawnym wszystkich uregulowań dotyczących funkcjonowania sektora naftowego i paliwowego w Polsce.

3. Ryzyka reputacyjne

Ryzyka reputacyjne związane są ze zdarzeniami, które mogą wpłynąć na postrzeganie grupy kapitałowej i wartość marki LOTOS. Pogorszenie lub utrata reputacji może wynikać z okoliczności obiektywnie niezależnych od Grupy LOTOS (np. z pogorszenia się reputacji branży, w której działamy) lub mieć związek bezpośrednio z działalnością Spółki, np. w przypadku pojawienia się trudności w dostawach produktów, istotnego

pogorszenia ich jakości, celowych nadużyć lub naruszeń skutkujących stratami ponoszonymi przez nas lub współpracujące z nami firmy, czy wystąpienia wypadków lub awarii powodujących utratę zdrowia lub zanieczyszczenie środowiska. Jesteśmy świadomi, że utrata zaufania interesariuszy może znaleźć odzwierciedlenie w negatywnym postrzeganiu Grupy Kapitałowej LOTOS i naszej działalności, a w konsekwencji mieć wpływ na osiągnięte wyniki. Z tego względu każde zidentyfikowane ryzyko wyceniliśmy także pod kątem wpływu na reputację i przygotowaliśmy osobną mapę ryzyk reputacyjnych. W przypadku ryzyk o znaczących konsekwencjach reputacyjnych wdrażamy plany ich ograniczania.

4. Ryzyka społeczne

Ryzyka społeczne związane są z naszą działalnością w kontekście wpływu, jaki wywieramy na otoczenie, naszych pracowników oraz pracowników naszych kontrahentów. Prowadzenie otwartej i rzetelnej komunikacji dotyczącej realizowanych prac i planowanych projektów ma na celu uświadomienie zainteresowanych stron i jest jednym z działań ograniczających potencjalne ryzyka. Przykładowo w związku z rozpoczęciem prac nad projektem opóźnionego koksowania (EFRA), zorganizowaliśmy spotkania z okolicznymi mieszkańcami, podczas których przedstawiliśmy założenia projektu i jego konsekwencje. Dodatkowo jesteśmy w trakcie realizacji Programu Efektywność i Rozwój 2013-2015, którego założenia koncentrują się na podniesieniu efektywności i umożliwieniu wszystkim spółkom grupy kapitałowej dalszego dynamicznego rozwoju. Planowane zmiany, szczególnie o charakterze restrukturyzacyjnym, mogą budzić niepokój i brak akceptacji wśród pracowników i najbliższego otoczenia. Z tego względu organizujemy cykliczne spotkania pracowników z członkami Zarządu Grupy LOTOS i spółek zależnych, podczas których m.in. wyjaśniamy ewentualne wątpliwości i obawy związane z prowadzonymi procesami. (zobacz więcej w Zintegrowanym Raporcie Rocznym 2013 Grupy LOTOS S.A. <<http://2013.raportroczny.lotos.pl/pl/strategia-wzrostu-wartosci/kapital-spoeczny/angazowanie-interesariuszy>>)

5. Ryzyko nadużyć

Ryzyko nadużyć rozumiemy jako celowe działanie bądź zaniechanie, stanowiące naruszenie przepisów prawa powszechnie obowiązującego lub zasad obowiązujących w Grupie Kapitałowej LOTOS, w wyniku którego dopuszczająca się osoba odnosi nieuprawnione korzyści lub którego rezultatem są straty ponoszone przez Spółkę, włączając wszelkie formy działań korupcyjnych. W celu minimalizacji tego ryzyka wdrożyliśmy systemowe podejście do przeciwdziałania nadużyciom, polegające na kompleksowym i uporządkowanym działaniu w zakresie identyfikacji oraz oceny tego ryzyka. W ramach systemu funkcjonują rozwiązania służące zapobieganiu, wykrywaniu oraz minimalizowaniu skutków wystąpienia nadużyć. System Przeciwdziałania Nadużyciom podlega corocznemu badaniu w ramach dojrzałości organizacyjnej Spółki, a jego systematycznie rosnąca pozytywna ocena świadczy o skuteczności funkcjonujących rozwiązań w tym obszarze. (zobacz więcej <<http://raportroczny.lotos.pl/pl/etyka-i-lad-korporacyjny>>)

ZOBACZ TAKŻE:

Marka

W sposób strategiczny traktujemy trwałe relacje z klientami, do których dążymy poprzez zrozumienie ich potrzeb oraz zapewnienie oczekiwanej jakości i bezpieczeństwa produktów. Naszą ambicją jest kreowanie marki dynamicznej i kompetentnej, przyjaznej i opartej na zaufaniu klientów.

Przejdź do strony » <<http://raportroczny.lotos.pl/pl/strategia-i-model-dzialania/marka>>

Dojrzałość organizacyjna

Grupa LOTOS jest organizacją ukierunkowaną na profesjonalizację podejmowanych działań oraz przyjmowanie rozwiązań stanowiących dobre praktyki w zakresie funkcjonowania organizacji i zarządzania nią. Podejmujemy działania ukierunkowane na ochronę wartości przedsiębiorstwa, co przejawia się rozbudowaniem rozwiązań składających się na system kontroli wewnętrznej i ładu korporacyjnego.

Przejdź do strony » <<http://raportroczny.lotos.pl/pl/etyka-i-lad-korporacyjny/podejscie-do-zarzadzania/dojrzalosc-organizacyjna>>

Pracownicy

Naszym celem jest zapewnienie wysoko wykwalifikowanych pracowników niezbędnych dla skutecznej realizacji strategii biznesowej oraz udoskonalenie kultury organizacyjnej w oparciu o przyjęte wartości. Jako priorytetowe traktujemy podniesienie świadomości i poziomu zaangażowania pracowników i podwykonawców w poprawę bezpieczeństwa pracy.

Przejdź do strony » <<http://raportroczny.lotos.pl/pl/strategia-i-model-dzialania/pracownicy>>

Segment poszukiwawczo-wydobywczy

1. Ryzyka poszukiwawcze

Ryzyko szacowania zasobów i rezerw węglowodorów odkrytych otworami wiertniczymi

Z uwagi na niepewność rozpoznania parametrów złożowych mających wpływ na wielkość zasobów, podajemy trzy warianty szacowanych objętości dotyczących rezerw 1P/2P/3P¹ oraz nieodkrytych zasobów perspektywnych P10/P50/P90² zgodnie z zasadami międzynarodowej klasyfikacji SPE 2007.

Możliwe jest wystąpienie sytuacji, gdy zestaw wykonanych analiz geologicznych i sejsmicznych nie przynosi potwierdzenia zasobów po wykonaniu odwiertu i oszacowane zasoby są mniejsze niż zakładano. Istnieje także ryzyko, że w trakcie rozpoznania kolejnymi odwiertami odkrytego złoża, zasoby ulegną zmniejszeniu, na skutek niekorzystnej zmienności parametrów złoża. Do bieżącego sposobu zarządzania ryzykiem zalicza się, w ramach szacowania rezerw i zasobów, określenie parametrów i wykonanie map rozkładu parametrów decydujących o zasobach, tj. obszarze i miąższości złoża, porowatości, nasycenia węglowodorami. Szacowanie następuje także po wykonaniu nowego otworu na złożu lub zaistnieniu zdarzeń mających wpływ na wielkość rezerw w złożu.

Ryzyko odwiercenia negatywnego otworu bez przyływu węglowodorów

Dla oceny szansy sukcesu i odkrycia akumulacji węglowodorów używany jest wskaźnik PoS (*ang. probability of success*). Wskaźnik wyliczany jest na podstawie oceny czterech czynników (obszaru i miąższości złoża, porowatości, nasycenia węglowodorami), których prawdopodobieństwo zaistnienia jest oceniane w skali 0–100% i których mnożnik stanowi o wynikowym prawdopodobieństwie sukcesu. Do bieżącego sposobu zarządzania ryzykiem zalicza się wykonywanie analiz geologicznych dla otworu poszukiwawczego. Z kolei dla otworu produkcyjnego wykonuje się analizy inżynierii złożowej i symulacje stref szcherpanych w produkcji przed podjęciem decyzji o lokalizacji i rozpoczęciu wiercenia kolejnego otworu produkcyjnego.

2. Ryzyka techniczno-produkcyjne

Ryzyko awarii urządzeń i infrastruktury wydobywczej z powodu ograniczonej trwałości lub niewłaściwej eksploatacji

Ryzyko może skutkować stratami finansowymi w wyniku przerw w wydobywaniu. Aby skutecznie nim zarządzać, prowadzimy szereg działań, w tym cykliczne przeglądy, remonty i pomiary, a także poddajemy urządzenia okresowym inspekcjom wewnętrznym oraz nadzorowi instytucji certyfikujących i organów administracji.

Ryzyko eksploatacji infrastruktury

Ryzyka takie jak rozlew ropy, kolizja morska, pożar, czy erupcja mogą skutkować skażeniem ekologicznym, wypadkiem ciężkim lub śmiertelnym pracownika, ograniczeniem lub wstrzymaniem produkcji, a także powodować duże nakłady finansowe związane z usuwaniem szkód czy nałożonymi karami. Ryzyko to jest pochodną jakości eksploatacji infrastruktury poszukiwawczo-wydobywczej, stosowania adekwatnych rozwiązań technicznych oraz świadomości i kompetencji pracowników i podwykonawców, dlatego podejmujemy liczne działania zapobiegające wystąpieniu takich sytuacji oraz ograniczenia ich potencjalnych skutków.

3. Ryzyka związane z realizacją projektów poszukiwawczo-wydobywczych

Ryzyko braku pełnej kontroli nad realizacją wspólnych przedsięwzięć

Z uwagi na zaangażowanie w projekt przynajmniej dwóch partnerów, ryzyko to może skutkować realizacją projektu niezgodnie z oczekiwaniami Grupy Kapitałowej LOTOS. Minimalizujemy je poprzez właściwe określenie akceptowalnych warunków udziału w projekcie, odpowiednie zbadanie jego udziałowców, ich celów, motywów, pozycji finansowej, struktury właścicielskiej i wizerunku. Istotne dla nas jest także właściwe określenie wspólnych interesów, analiza uregulowań prawnych, podatkowych, biznesowych w procesie due diligence, a także ocena umów partnerskich pod kątem zabezpieczenia własnych interesów. Minimalizacja ryzyka to także wypracowanie odpowiedniej strategii działań negocjacyjnych na etapie nawiązywania współpracy i jej realizacji, bieżące monitorowanie zapisów umów, opiniowanie i zatwierdzanie budżetów, i harmonogramów oraz rekomendowanie podjęcia decyzji przez odpowiednie organy statutowe.

Wszystkie powyższe działania realizowaliśmy w 2014 r. na posiadanych koncesjach w Norwegii i Polsce:

- Przykładem projektów realizowanych w partnerstwie w Norwegii są projekty Frigg Gamma Delta oraz Fulla, jak również wspólne występowanie w rundzie koncesyjnej APA 2014.
- Przykładem projektu realizowanego w partnerstwie na Morzu Bałtyckim jest współpraca nad zagospodarowaniem złóż gazowych B4 i B6 wraz z partnerem, CalEnergy Resources.

W 2014 r. współpraca w ramach tych projektów przebiegała pozytywnie i zgodnie z ustalonym planem działań.

Ryzyko niewłaściwego zaangażowania kapitałowego

Zagrożenie to jest związane z realizacją umów partnerskich i może skutkować stratami finansowymi. W celu jego uniknięcia dbamy o to, aby właściwie definiować cel i akceptowalne warunki udziału w projekcie, jak również odpowiednio dobierać partnerów. Każdorazowo określamy

ramy efektywności ekonomicznej akceptowane dla udziału Grupy LOTOS, wdrażamy właściwe narzędzia analityczne dostosowane do oceny projektu kapitałowego, tworzymy interdyscyplinarne zespoły do wykonania analiz i ocen ryzyka ekonomicznego, prawnego, podatkowego czy technicznego.

Ryzyko wzrostu zobowiązań związanych z zaangażowaniem w projekt YME

Z powodu wagi projektu YME i jego historycznego wpływu na nasze wyniki, jest on pod szczególnym nadzorem i realizujemy wiele działań mających na celu minimalizację ryzyk związanych z dodatkowymi nieuzasadnionymi kosztami. Prowadzimy prace w kierunku sprzedaży udziałów w złożu YME. Zdefiniowaliśmy dwa podprojekty – usunięcia platformy MOPU (Mobile Offshore Production Unit) ze złoża oraz złożenia nowego planu zagospodarowania złoża YME do Ministerstwa Ropy i Energii Norwegii dla zwiększenia wartości sprzedawanych udziałów. W ramach minimalizacji ryzyka usunięcia MOPU podpisano porozumienie z Single Buoy Moorings Inc., producentem platformy, na mocy którego zobowiązał się on do pokrycia kosztów usunięcia platformy ze złoża i wypłacił odszkodowanie partnerom konsorcjum. W odniesieniu do LOTOS Norge kwota przekazana na rachunek escrow (rachunek zastrzeżony) projektu YME wyniosła 81,78 mln USD. Na dzień przygotowania niniejszego Raportu, prognozowane koszty usunięcia platformy ze złoża były zakładane w ramach kwoty nie przekraczającej zgromadzonych na rachunku środków. Planowane zakończenie prac związanych z usunięciem MOPU określone jest przez Operatora na przełom III/IV kw. 2015 r.

W 2014 r. poddawaliśmy analizie jakość prac wykonywanych przez operatora na złożu YME, budowaliśmy porozumienie między partnerami nie będącymi operatorami konsorcjum dla wzmocnienia stanowiska, zaangażowaliśmy w proces międzynarodowych doradców, a także powołaliśmy w LOTOS Norge Zespół „YME Task Force” dla bieżącego wsparcia kierownika projektu. Ponadto prowadziliśmy rozmowy z władzami norweskimi w celu transparentnego potwierdzenia chęci kontynuowania działań na Szelfie Norweskim. W chwili sporządzania niniejszego Raportu brak było jednomyślnej decyzji członków konsorcjum YME co do wyboru scenariusza dalszych działań dotyczących złoża. Zgodnie z propozycją udziałowców posiadających większość głosów decyzyjnych na licencji, do końca 2015 r. ma zostać opracowany plan wcześniejszej całkowitej likwidacji infrastruktury złoża, który może być podstawą dalszych kroków uniemożliwiających odzyskanie zaangażowanego kapitału poprzez sprzedaż udziałów w opcji zagospodarowania złoża. LOTOS Norge kontynuuje jednak prace celem przekonania partnerów na licencji do dalszych analiz możliwych wariantów zagospodarowania złoża. Ocena i zasadność ponoszenia kolejnych nakładów inwestycyjnych na zagospodarowanie złoża YME jest przedmiotem szczegółowych analiz i ocen ryzyka.

4. Ryzyko finansowe związane z działalnością poszukiwawczo-wydobywczą

Ryzyko makroekonomiczne

Istotne dla funkcjonowania segmentu poszukiwawczo-wydobywczego w 2014 r. były ryzyka związane z czynnikami makroekonomicznymi, w szczególności ze spadkiem cen ropy naftowej, które znalazły odzwierciedlenie w pogorszeniu się parametrów ekonomicznych oraz opłacalności projektów inwestycyjnych w tym obszarze, jak również w pogorszeniu warunków uzyskania finansowania zewnętrznego dla tych projektów.

Obecnie dużym projektem w segmencie, dla którego prowadzone są działania pozyskania finansowania, jest projekt zagospodarowania złoża B8 zlokalizowanego na Morzu Bałtyckim. 25 sierpnia 2014 r. zawarto z Polskimi Inwestycjami Rozwojowymi oraz Bankiem Gospodarstwa Krajowego i Bankiem Pekao S.A. umowy dotyczące finansowania tego projektu. Proces jest na etapie wypełniania warunków zawieszających przed uruchomieniem finansowania. Dodatkowo, w IV kw. 2014 r. Grupa LOTOS pozyskała z emisji akcji ok. 1 mld zł na finansowanie swoich dwóch kluczowych projektów, w tym projektu zagospodarowania złóż gazowych B4 i B6.

¹ Rezerwy 1P – zasoby pewne, wolumen ze stopniem prawdopodobieństwa 90%; 2P – zasoby pewne i prawdopodobne, wolumen ze stopniem prawdopodobieństwa 50%, 3P zasoby pewne, prawdopodobne i możliwe, wolumen ze stopniem prawdopodobieństwa 10%.

² P90 (ilość, która może być potencjalnie wydobyta ze stopniem pewności/prawdopodobieństwa 90%), P50 (ilość, która może być potencjalnie wydobyta ze stopniem pewności/prawdopodobieństwa 50%), P10 (ilość, która może być potencjalnie wydobyta ze stopniem pewności/prawdopodobieństwa 10%).

ZOBACZ TAKŻE:

Działalność poszukiwawczo-wydobywcza

Nasze roczne wydobycie ropy naftowej i gazu ziemnego w 2014 r. wyniosło ponad 500 tys. ekwiwalentu ton ropy. Istotny wpływ na wzrost wydobycia miała realizacja wydobycia z aktywów produkcyjnych na Norweskim Szelfie Kontynentalnym nabytych w ramach pakietu Heimdal.

Przejdź do strony » <<http://raportroczny.lotos.pl/pl/wyniki-i-perspektywy/wyniki-segmentow/dzialalnosc-poszukiwawczo-wydobywcza>>

Słownik terminów branżowych

Przejdź do strony » <<http://raportroczny.lotos.pl/pl/uzyteczne-informacje/sownik-terminow-branzowych>>

Segment operacyjny

1. Ryzyka operacyjne związane z działalnością rafinerijną

Ryzyko techniczne związane z możliwością wystąpienia poważnych awarii lub trwałych uszkodzeń infrastruktury

Zaistnienie tego ryzyka może poważnie wpłynąć na działalność Grupy LOTOS i jej wyniki finansowe poprzez konieczność poniesienia dodatkowych nakładów na naprawę lub wymianę urządzeń, a także poprzez przerwy i zakłócenia w procesie produkcyjnym. Realizujemy wiele działań mających na celu jego ograniczenie. Dokonujemy priorytetyzacji urządzeń, czyli analizę ich krytyczności, stosujemy technologie i urządzenia spełniające kryteria najlepszych dostępnych technik (*ang. Best Available Techniques, BAT*), wykorzystujemy systemy automatycznego zatrzymywania instalacji w celu zapobiegania niekontrolowanemu rozwojowi sytuacji awaryjnej, a same instalacje procesowe wyposażone są w systemy bezpieczeństwa i przeciwpożarowe. Dodatkowo w celu podniesienia standardów w zakresie badań i oceny stanu technicznego urządzeń ciśnieniowych, we współpracy z Urzędem Dozoru Technicznego wdrożyliśmy w wybranych obszarach metodykę Risk Based Inspection. Prowadzimy także prace w zakresie zastosowania metodyki Risk Based Work Selection, która wspiera planowanie prac utrzymania ruchu na podstawie wcześniej dokonanej analizy ryzyka dla poszczególnych urządzeń. Działania te pozwolą nam na jeszcze sprawniejsze i bardziej efektywne zarządzanie infrastrukturą Grupy LOTOS.

Ryzyko związane z bezpieczeństwem pracy

Dotyczy wystąpienia wypadków i innych zagrożeń związanych z narażeniem pracowników na oddziaływanie czynników niebezpiecznych i uciążliwych. Udoskonalamy i wdrażamy rozwiązania techniczne i organizacyjne, mające na celu zapewnienie bezpiecznych warunków pracy wszystkim osobom przebywającym lub pracującym na terenie i na rzecz Spółki. Kontrahentom przekazujemy wewnętrzne wymagania za pomocą portalu „Wymagania Grupy LOTOS dla kontrahentów”. Sprawdzamy poprawność stosowania zasad postępowania, m.in. w trakcie kontroli BHP i audytów dostawców oraz egzekwujemy realizację działań pokontrolnych. Dodatkowo działamy na rzecz podniesienia świadomości z zakresu bezpiecznej pracy i motywowania do przestrzegania zasad bezpiecznej pracy. (zobacz więcej <<http://raportroczny.lotos.pl/pl/wyniki-i-perspektywy/zrownowazon-y-rozwoj/bezpieczne-miejsce-pracy>>)

Ryzyko związane ze zmianami legislacyjnymi w zakresie REACH

Od 21 sierpnia 2014 r. obowiązuje nowy Załącznik XIV do rozporządzenia REACH (*ang. Registration, Evaluation, Authorisation & Restriction of Chemicals*). W Załączniku tym wymieniono stosowany w Grupie LOTOS rozpuszczalnik EDC (1,2-dichloroetan). W związku z tym, konieczne jest uzyskanie zezwolenia na zastosowanie EDC począwszy od listopada 2017 r. W przypadku nieuzyskania zezwolenia nie będzie mógł być realizowany proces, w którym rozpuszczalnik ten jest obecnie stosowany. W celu ograniczenia wystąpienia powyższego ryzyka, uruchomiliśmy projekt, w ramach którego przygotowywana jest dokumentacja konieczna do wystąpienia z wnioskiem o zezwolenie na stosowanie EDC. Współpracujemy m.in. z konsorcjum EDC DU, zrzeszającym dalszych użytkowników rozpuszczalnika EDC. Niezależnie planowane są także działania modernizacyjne instalacji tzw. bloku olejowego, aby spełnić wszystkie konieczne wymagania techniczne i prawne do dalszego wykorzystywania EDC.

2. Ryzyka środowiskowe

Ryzyka związane z limitami uprawnień do emisji CO₂

Dotyczą one wzrostu cen i braku odpowiedniej liczby uprawnień do emisji CO₂, którego konsekwencją będą konieczne do poniesienia koszty w celu zakupu odpowiedniej liczby jednostek. Rok 2014 był kolejnym aktywnym okresem dla EU ETS (Europejski System Handlu Uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych) i jego uczestników. W styczniu Komisja Europejska opublikowała pakiet dokumentów dotyczących strategii po 2020 r., która obejmuje trzy nowe cele mające doprowadzić do przejścia na gospodarkę niskoemisyjną:

- redukcja o 40% emisji gazów cieplarnianych przez kraje (w porównaniu z 1990 r.),
- 27% energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii,
- 27% dla poprawy efektywności energetycznej w porównaniu do prognoz przyszłego zużycia energii.

Zgodnie z propozycją Komisji, głównym narzędziem realizacji tych celów powinna być reforma systemu, skutkująca obniżeniem nadwyżki uprawnień do emisji CO₂, które wywoła wzrost ich cen. Wprowadzenie trwałego rozwiązania dla zbilansowania popytu i podaży wymaga zmian strukturalnych w systemie EU ETS. Komisja zaproponowała utworzenie rezerwy stabilizacyjnej tzw. MSR dla uprawnień na początku następnego okresu rozliczeniowego w 2021 r., choć data wejścia w życie MSR jest jeszcze przedmiotem debat w Parlamencie Europejskim. Dyskusje i negocjacje związane z proponowaną reformą systemu EU ETS rozpoczęły się jesienią 2014 r. i będą kontynuowane w 2015 r. Tymczasowe rozwiązanie, czyli zawieszenie części aukcji uprawnień do emisji CO₂ celem zwiększenia ceny uprawnień tzw. back-loading zostało uzgodnione w lutym 2014 r., zaś pierwsza aukcja ze zmniejszonym przez back-loading wolumenem odbyła się w marcu. Back-loading i prace legislacyjne Komisji Europejskiej związane z proponowaną reformą skutkowały w 2014 r. wzrostem cen uprawnień.

Darmowe uprawnienia przyznane Grupie LOTOS w ramach III Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień (KPRU) nie pokrywają się z prognozowaną emisją z instalacji istniejących, jak i nowych inwestycji, która na lata 2013-2020 wynosi średniorocznie 1.779.653. W 2014 r. w ramach KPRU Spółka otrzymała dodatkowe darmowe uprawnienia na nowe inwestycje, dające razem średniorocznie 1.435.242 uprawnienia do końca okresu rozliczeniowego. Oznacza to, że wobec obowiązujących i planowanych zmian systemu ETS, Grupa LOTOS jest narażona na ryzyko poniesienia większych kosztów związanych z zakupem uprawnień celem pokrycia już wiadomych niedoborów jednostek. Pod znakiem zapytania stoją też darmowe uprawnienia na jakiegokolwiek inne planowane inwestycje.

W celu ograniczenia emisji, a tym samym zakupu brakujących uprawnień, wykonaliśmy szereg inwestycji, które umożliwiły znaczną redukcję emisji CO₂ z instalacji produkcyjnych i elektrociepłowni w stosunku do 2013 r. (zobacz więcej <<http://raportroczny.lotos.pl/pl/wyniki-i-perspektywy/zrownowazono-rozwoj/wplyw-srodowiskowy>>)

Ryzyka związane z koniecznością uzyskania nowych pozwoleń lub zmiany warunków już posiadanych pozwoleń

Grupa LOTOS jest zobowiązana działać na podstawie pozwolenia zintegrowanego uzyskiwanego dla instalacji, których funkcjonowanie ze względu na rodzaj i skalę prowadzonej w nich działalności może powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych lub środowiska jako całości.

W 2014 r. złożyliśmy wniosek o zmianę pozwolenia zintegrowanego, regulującego warunki prowadzenia naszej działalności. Przyczyną aktualizacji pozwolenia jest rozbudowa infrastruktury do rozładunku cystern kolejowych, budowa węzła odzysku wodoru, zmiana rodzajów i wielkości emisji substancji z jednego z emitorów oraz zmiana granic i numeracji działek spowodowana nowymi inwestycjami na terenie rafinerii. Przepisy dotyczące ochrony środowiska i korzystania z zasobów naturalnych przez przedsiębiorstwa podlegają stosunkowo częstym zmianom. Ustawa o zmianie Prawa ochrony środowiska i innych ustaw z dnia 21 lipca 2014 r. skutkowała wdrożeniem Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE w sprawie emisji przemysłowych (tzw. Dyrektywa IED). W 2014 r. nałożyła nowy obowiązek załączenia do wniosku o wydanie lub zmianę pozwolenia zintegrowanego raportu początkowego, przedstawiającego informacje na temat zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego substancjami powodującymi ryzyko. W grudniu 2014 r. Grupa LOTOS jako pierwsza w województwie pomorskim złożyła pionierski raport jako załącznik do wniosku o zmianę pozwolenia zintegrowanego, a w styczniu 2015 r. Urząd Marszałkowski wydał decyzję zmieniającą obowiązujące pozwolenie zintegrowane. W celu zmniejszenia ryzyka związanego z uzyskiwaniem wszelkich pozwoleń i decyzji, proces przygotowywania dokumentacji odbywa się z odpowiednim wyprzedzeniem, uwzględniającym ryzyko przedłużenia się postępowania administracyjnego. Ponadto monitorowanie przepisów prawa krajowego i wspólnotowego pozwala na odpowiednio wczesne dostosowanie się do nowych przepisów.

Ryzyka związane z dostosowaniem się do nowych przepisów odnośnie wdrażania najlepszych dostępnych technik tzw. BAT.

Instalacje wymagające pozwolenia zintegrowanego w Grupie LOTOS powinny spełniać wymogi dotyczące tzw. najlepszych dostępnych technik (*ang. Best Available Techniques, BAT*). Wymogi te określane są w dokumentach referencyjnych BREFs (*ang. BAT Reference Notes*), a także mogą wynikać wprost z obowiązujących przepisów prawa oraz innych specyfikacji i norm technicznych. Dokumenty referencyjne BREFs mają charakter zaleceń, a dostosowanie instalacji oraz stosowanej technologii, procedur i praktyki postępowania do wymagań BAT stanowi istotny warunek uzyskania pozwolenia zintegrowanego. Dyrektywa IED wymaga ponadto spełnienia tzw. konkluzji BAT, jako podstawy określania warunków technicznych pozwolenia zintegrowanego i wyznaczenia dopuszczalnych wielkości emisji. 9 października 2014 r. została opublikowana Decyzja Wykonawcza Komisji Europejskiej ustanawiająca konkluzje dotyczące BAT w odniesieniu do rafinacji ropy naftowej i gazu zgodnie z Dyrektywą IED. Nowe wymagania dotyczące konkluzji BAT są rygorystyczne, co wiąże się z koniecznością ponoszenia istotnych nakładów inwestycyjnych w celu spełnienia nowych wymogów. Istnieje ryzyko, że niektóre z posiadanych przez Grupę LOTOS urządzeń lub instalacji mogą nie być przystosowane do obowiązujących wymogów w terminach przewidzianych w przepisach dotyczących BAT i będą wymagały uruchomienia procesu inwestycyjnego, celem dostosowania do nowych wymogów.

ZOBACZ TAKŻE:

Działalność operacyjna

Grupa Kapitałowa LOTOS posiada jedną z najnowocześniejszych i najmłodszych rafinerii w Europie. Rok 2014 był kolejnym rekordowym okresem pod względem ilości przerobionej w niej ropy.

Przejdź do strony » <<http://raportroczny.lotos.pl/pl/wyniki-i-perspektywy/wyniki-segmentow/dzialalnosc-operacyjna>>

Słownik terminów branżowych

Przejdź do strony » <<http://raportroczny.lotos.pl/pl/uzyteczne-informacje/slownik-terminow-branzowych>>

Segment finansowy

W Grupie LOTOS funkcjonuje Biuro Zarządzania Ryzykiem Finansowym, które koordynuje i nadzoruje działania zapewniające, że decyzje podejmowane przez spółki Grupy Kapitałowej LOTOS będą zoptymalizowane pod kątem ryzyka finansowego. Prowadzone działania mają na celu zapewnienie aktualności, spójności i zgodności polityki zarządzania ryzykiem finansowym z celami strategicznymi Grupy LOTOS oraz zapewnienie sprawności, efektywności i bezpieczeństwa operacyjnego w zakresie procesu zarządzania ryzykiem finansowym. W Spółce funkcjonuje Komitet Ryzyka Cenowego i Tradingu, którego podstawowym celem jest nadzór i wsparcie procesu zarządzania ryzykiem cenowym w Grupie LOTOS w ramach: ryzyka cen ropy naftowej i produktów naftowych (w tym cen biopaliw i biokomponentów), cen gazu ziemnego oraz cen pozostałych surowców, ryzyka cen uprawnień do emisji CO₂ oraz ryzyka cen energii elektrycznej. (zobacz więcej <<http://raportroczny.lotos.pl/pl/dane-finansowe/skonsolidowane-sprawozdanie-finansowe-za-rok-2014/dodatkowe-informacje-i-objasnienia>>)

1. Ryzyko cen surowców i produktów naftowych

Wyniki Grupy LOTOS ze sprzedaży produktów naftowych są w istotnym stopniu uzależnione od różnicy pomiędzy notowaniami sprzedawanych produktów naftowych a notowaniami ropy. Notowania mogą ulegać znacznym wahaniom w odpowiedzi na zdarzenia, nad którymi Spółka nie ma kontroli, w tym m.in. głównie na zmiany globalnej i regionalnej podaży i popytu, sytuacji geopolitycznej oraz oczekiwań rynkowych w tym zakresie. Wahania notowań ropy naftowej oraz innych surowców wykorzystywanych na potrzeby działalności rafineryjnej (w tym gazu ziemnego) i wahania notowań produktów naftowych Grupy LOTOS mogą nie być skorelowane w czasie, powodując istotne wahania poziomu osiąganego przez nas marży rafineryjnej.

W zakresie zarządzania ryzykiem cen surowców i produktów naftowych w 2014 r. przekazaliśmy do użytkownika nowy system informatyczny klasy ETRM (z ang. *Energy Trading and Risk Management*). W lutym 2015 r. nastąpiło zatwierdzenie nowej polityki zarządzania ryzykiem cen surowców i produktów naftowych.

2. Ryzyko cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla (CO₂)

W 2014 r. Grupa LOTOS zarządzała całą fazą III Europejskiego Systemu Handlu Uprawnieniami do emisji CO₂ przypadającą na lata 2013-2020. W roku poprzednim ze względu na brak płynności rynku terminowego oraz niestabilność pozycji bazowej rok 2020 nie był włączony do zarządzania ryzykiem. (zobacz więcej)

3. Ryzyko utraty płynności

To jedno z kluczowych ryzyk z punktu widzenia funkcjonowania Grupy LOTOS, związane z zapewnieniem terminowej realizacji wszystkich zobowiązań. Może ono wynikać z niewłaściwego dopasowania strumieni płatności należności i zobowiązań lub nieadekwatnego poziomu finansowania działalności. Zarządzanie płynnością koordynowane jest w grupie kapitałowej w oparciu o aktualne prognozy płynności. W procesie wykorzystywane są instrumenty finansowe (m.in. struktura cash pool, zdyskontowane źródła finansowania), optymalizowany jest kapitał obrotowy, w tym terminy płatności w spółkach i w umowach z kontrahentami oraz stosowane są rozwiązania informatyczne pozwalające zwiększyć bezpieczeństwo i efektywność procesu.

4. Ryzyko walutowe

Walutą sprawozdawczą i funkcjonalną Grupy LOTOS oraz większości spółek grupy kapitałowej jest polski złoty (PLN), natomiast ceny ropy i produktów naftowych są denominowane w lub powiązane z dolarem amerykańskim (USD). Strukturalnie posiadamy więc długą ekspozycję w USD (zyskuje w przypadku wzrostu kursu USD/PLN) ze względu na to, iż wpływy zależne od kursu USD (głównie z tytułu sprzedaży produktów naftowych) przewyższają odpowiednie wypływy (np. z tytułu zakupu ropy naftowej czy spłat kredytów). Ponadto USD został przyjęty jako waluta do zaciągania i spłaty długoterminowych kredytów inwestycyjnych przez większość spółek naszej grupy kapitałowej. W celu zarządzania ryzykiem walutowym, wdrożono formalną „Strategię zarządzania ryzykiem walutowym w Grupie LOTOS”, a także funkcjonuje tzw. Bank Grupy, który pozwala spółkom na zawieranie transakcji wymiany walut z Grupą LOTOS, co wpływa na większą efektywność zarządzania ryzykiem walutowym.

5. Ryzyko stopy procentowej

Grupa LOTOS jest narażona na ryzyko wahań stóp procentowych, których wzrost powoduje zwiększenie kosztów obsługi naszego zadłużenia w zakresie zaciągniętych kredytów bankowych i pożyczek opartych o zmienne stopy procentowe. Ryzyko to związane jest głównie z przewidywanym harmonogramem spłat kredytów na finansowanie zapasów oraz finansowanie Programu 10+ i wynikającą z tego wysokością odsetek ustalanych na podstawie zmiennej stopy LIBOR USD.

6. Ryzyko kredytowe partnerów transakcji finansowych

Przy zawieraniu transakcji z instytucjami finansowymi bierzemy pod uwagę ryzyko nieotrzymania środków należnych nam z tytułu rozliczenia danej transakcji. Ograniczamy je poprzez zawieranie transakcji wyłącznie z instytucjami finansowymi lub firmami o dużej wiarygodności kredytowej lub w oparciu o gwarancję, wystawioną przez instytucję finansową lub firmę posiadającą odpowiedni rating oraz spełniającą wymogi przyjęte przez Grupę LOTOS. Limity partnerów transakcji finansowych są wyznaczane w referencji do kapitałów własnych Spółki oraz

wskaźnika bazującego na poziomach na bieżąco aktualizowanych ratingów agencyjnych. Wykorzystanie limitów jest okresowo monitorowane.

7. Ryzyko kredytowe partnerów transakcji handlowych

Prowadząc działalność handlową, realizujemy sprzedaż produktów i usług dla podmiotów gospodarczych z odroczonym terminem płatności, w wyniku czego może powstać ryzyko nieotrzymania należności od kontrahentów za dostarczone produkty i usługi. Wdrożyliśmy procedurę, zgodnie z którą weryfikacji podlega zdolność kredytowa kontrahentów, starających się o przyznanie otwartego limitu kredytowego. W Grupie LOTOS limit taki przyznawany jest w referencji do oceny wiarygodności kredytowej partnerów handlowych, powstałej na podstawie analizy dostępnych danych dotyczących badanej firmy. Ostateczną decyzję o poziomie limitu kredytowego podejmuje osoba wyznaczona zgodnie z określonymi kompetencjami. Wykorzystanie limitów jest na bieżąco monitorowane.

8. Ryzyko ograniczenia lub zmiany warunków dostępu do zewnętrznego finansowania oraz związane z obsługą zadłużenia

Część inwestycji Grupy LOTOS, jak również w ograniczonym stopniu bieżąca działalność niektórych spółek zależnych jest (lub w zamierzeniu będzie) finansowana w formie finansowania dłużnego ze źródeł zewnętrznych. Istnieje zatem ryzyko, że w przyszłości spółki mogą napotkać trudności w pozyskaniu nowego finansowania albo będą mogły je pozyskać, lecz nie w pożądanej wysokości lub nie na warunkach dla nich akceptowalnych. Może to być spowodowane, np. niestabilną sytuacją na rynkach finansowych i kapitałowych w Polsce lub za granicą, bardziej restrykcyjną polityką podmiotów udzielających finansowania dotyczącą zawierania nowych umów lub interpretacji i wykonywania umów już zawartych, niekorzystnymi zmianami koniunktury gospodarczej w Polsce lub za granicą, niewypełnieniem bądź nienależytym wypełnieniem przez spółki grupy kapitałowej zobowiązań przewidzianych w zawartych umowach dotyczących finansowania.

Możliwości pozyskiwania dodatkowych środków z finansowania dłużnego ograniczają również uwarunkowania wynikające z obsługi już istniejącego zadłużenia w spółkach Grupy Kapitałowej LOTOS. Ponadto umowy dotyczące zadłużenia nakładają na nie szereg zobowiązań i ograniczeń o charakterze niefinansowym, dotyczących w szczególności podejmowania bądź powstrzymywania się od podejmowania w okresie spłaty zadłużenia określonych działań bądź operacji oraz wypełniania pewnych obowiązków informacyjnych wobec instytucji finansujących. Jeżeli spółki nie będą dokonywać w terminie płatności wymaganych zgodnie z warunkami określonego zadłużenia lub nie dotrzymają jego warunków o charakterze niefinansowym, wówczas takie zadłużenie wraz z zadłużeniem zaciągniętym na podstawie innych umów finansowych lub instrumentów może być postawione w stan natychmiastowej wymagalności. Kredytodawcy mogą także zrealizować zabezpieczenia, w tym zabezpieczenia rzeczowe ustanowione na aktywach spółek.

Ryzyko minimalizujemy poprzez zintegrowane raportowanie bieżącej i planowanej płynności finansowej spółek, w tym ewentualnych spodziewanych niedoborów wymagających aranżacji finansowania dłużnego lub wewnątrzgrupowego. Większość z nich uczestniczy w Systemie Zarządzania Środkami Pieniężnymi w Grupie Rachunków (tzw. cash pool). Ponadto służby finansowe spółek na bieżąco monitorują obowiązki wynikające z zawartych umów finansowania dłużnego związanych z obsługą zadłużenia, obowiązków informacyjnych, dotrzymywaniu wskaźników i kowenantów finansowych oraz wypełniania wszystkich innych zobowiązań wobec instytucji finansowych. Współpracujemy z optymalną i zróżnicowaną grupą wiarygodnych kredytowo podmiotów, a pozyskiwanie finansowania dłużnego (a także wszelkie zmiany umów w tym zakresie) odbywa się w ramach obowiązującej wszystkie spółki procedury „Zarządzanie zadłużeniem i koordynacji finansowania dłużnego w Grupie Kapitałowej Grupy LOTOS S.A.”. Prowadzimy także monitoring ratingu i ogólnej sytuacji banków uczestniczących w finansowaniu oraz zagrożeń w dostępie do finansowania, wynikających z uwarunkowań rynków finansowych w kraju i na świecie.

9. Ryzyko niekorzystnych zmian przepisów podatkowych, interpretacji lub orzecznictwa sądowego

Ryzyko to może skutkować wzrostem istotnych obciążeń podatkowych (akcyzy, podatku od nieruchomości, CIT), a także powstaniem ryzyka podatkowego w transakcjach, w których przedtem ono nie występowało. Częste zmiany w zakresie prawa podatkowego i trudności interpretacyjne związane ze stosowaniem prawa podatkowego utrudniają zarówno bieżącą działalność Grupy LOTOS, jak i prawidłowe planowanie podatkowe w grupie kapitałowej. Powoduje to brak pewności w zakresie stosowania przepisów prawa podatkowego w codziennej działalności oraz niesie ze sobą ryzyko błędów. Ponadto często brakuje jednolitej interpretacji przepisów prawa oraz praktyki jego stosowania przez organy podatkowe.

W branży paliwowej największe ryzyka podatkowe, zwłaszcza ze względu na wysokość kwoty zobowiązania podatkowego oraz skomplikowane rozwiązania prawne, niesie podatek akcyzowy. Przepisy podatkowe dotyczące akcyzy charakteryzują się szczegółowością, znaczną liczbą różnorodnych obowiązków nakładanych na podatników oraz występującymi sprzecznościami pomiędzy obowiązującymi regulacjami (niekiedy również w obrębie tych samych aktów prawnych). Wątpliwości budzą także przepisy dotyczące podatku od nieruchomości, w szczególności w zakresie określenia przedmiotu i podstawy opodatkowania tym podatkiem.

Z uwagi na powyższe, w przypadku spółek grupy kapitałowej korzystających ze znacznej liczby urządzeń infrastruktury technicznej zlokalizowanych w nieruchomościach występuje ryzyko prowadzenia sporów z organami podatkowymi, szczególnie w zakresie interpretacji i zastosowania definicji budowli na gruncie Ustawy o Podatkach i Opłatach Lokalnych (Dz.U. 1991 nr 9 poz. 31). W sytuacjach, gdy zidentyfikowane zostaje ryzyko podatkowe wynikające z możliwości wystąpienia różnic interpretacyjnych, korzystamy z możliwości uzyskania wiążących interpretacji przepisów, wydawanych przez Ministra Finansów. Jako członek liczących się organizacji zrzeszających pracodawców i przedsiębiorców, bierzemy także udział w opiniowaniu projektów aktów prawnych, co daje nam możliwość odpowiedniej reakcji na zmieniające się otoczenie prawne. Wobec licznych zmian interpretacyjnych i nowych przepisów stale aktualizujemy wewnętrzne procedury w celu przestrzegania wymogów prawa oraz identyfikacji i minimalizacji ryzyka podatkowego, zwłaszcza jego wpływu na sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej LOTOS.

ZOBACZ TAKŻE:

List Wiceprezesa Zarządu

Rok 2014 upłynął pod znakiem bardzo silnych wyzwań dla spółek z branży paliwowej. Kroki poczynione przez Grupę Kapitałową LOTOS udowodniły, że potrafimy szybko podejmować decyzje pomagające dostosować się do wymagającego otoczenia, aby zapewnić realizowanym projektom oczekiwany poziom opłacalności.

Przejdź do strony » <<http://raportroczny.lotos.pl/pl/wyniki-i-perspektywy/list-wiceprezesa-zarzadu>>

Podstawowe dane 2014

Pod względem przychodów ze sprzedaży osiągniętych w 2014 r. na poziomie ok. 28,5 mld zł zajmujemy 4. miejsce w grupie 500 największych firm w Polsce.

Przejdź do strony » <<http://raportroczny.lotos.pl/pl/organizacja-i-jej-raport/podstawowe-dane-2014>>

Segment handlowy

1. Ryzyka związane z zakłóceniami ciągłości dostaw lub z mniejszą podażą ropy naftowej

Grupa LOTOS nie posiada aktywów wydobywczych, które pokrywałyby w całości jej zapotrzebowanie na ropę naftową do przerobu, w związku z czym jest ona uzależniona od zakupów ropy naftowej od innych dostawców. Dostawy ropy naftowej są realizowane w ok. 92% z Federacji Rosyjskiej. Dostawy odbywają się transportem rurociągowym poprzez system rurociągów PERN (rurociąg „Przyjaźń” oraz rurociąg „Pomorski”), transportem morskim przez Naftoport oraz w 2014 r. dokonano pierwszego zakupu ropy dostarczanej koleją. Dlatego głównymi czynnikami ryzyka, które mogą wywoływać niepewność co do podaży ropy naftowej, są: sytuacja polityczna w państwach eksportujących ropę naftową lub sytuacja polityczna w państwach tranzytowych oraz sprawność i dostępność infrastruktury służącej do transportu surowca.

Ciągłość dostaw ropy naftowej do Grupy LOTOS może być zakłócona głównie poprzez:

- awarie techniczne, w tym awarie systemu rurociągów odpowiedzialnych za dostawy ropy naftowej, ataki terrorystyczne, akty sabotażu, zamieszki, wojny, katastrofy naturalne, istotne niekorzystne warunki pogodowe lub inne przypadki siły wyższej,
- nierównomierne dostawy ropy naftowej powodujące czasowe obniżenie poziomu zapasów operacyjnych mogące skutkować obniżeniem przerobu w rafinerii.

Kontynuujemy działania związane z przyjętą polityką dywersyfikacji kierunków i źródeł dostaw ropy naftowej poprzez koncentrację na:

- bezpieczeństwie dostaw ropy naftowej: sukcesywne zwiększanie aktywności na międzynarodowym rynku ropy, regularne kontraktowanie dostaw różnych gatunków ropy z morza – z jednoczesnym stworzeniem możliwości zwiększenia ich udziału w całości dostaw ropy do rafinerii w przypadku zagrożenia ciągłości dostaw z kierunku podstawowego, zwiększenie roli własnego wydobycia,
- poprawie konkurencyjności – poprzez pełne wykorzystanie nadmorskiej lokalizacji naszej rafinerii w Gdańsku i możliwość otrzymywania dostaw surowca przez dwa niezależne od siebie kanały - ropy rosyjskiej poprzez rurociąg „Przyjaźń” oraz różnych gatunków ropy dostępnej poprzez Naftoport,
- utworzeniu nowej możliwości dostarczania ropy drogą lądową poprzez wybudowanie w 2014 r. na terenie rafinerii stanowisk do rozładunku ropy naftowej z cystern kolejowych.

Odpowiedni dobór gatunków ropy i kierunków dostaw wynika z prowadzonej w sposób ciągły optymalizacji w celu maksymalizacji marży zintegrowanej.

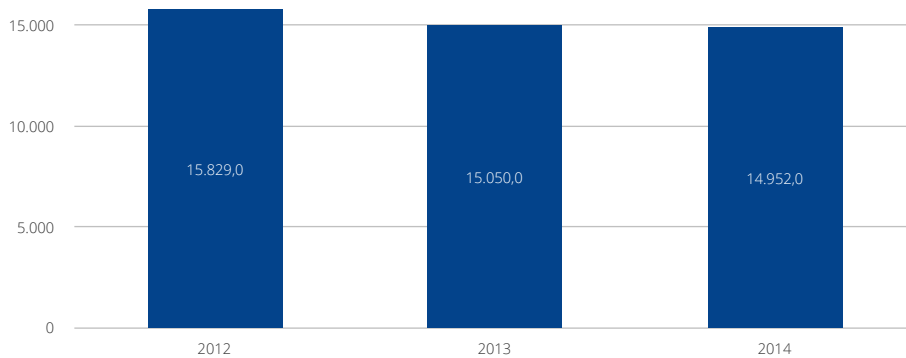
2. Ryzyko zmian marż realizowanych na sprzedaży produktów

Postępująca w ostatnich latach konsolidacja na polskim rynku paliwowym, zwiększająca konkurencję cenową oraz duża dynamika zmian zachodzących w ogólnogospodarczej sytuacji makroekonomicznej są głównymi czynnikami ryzyka. W celu jego ograniczenia doskonalimy narzędzia do monitorowania parametrów związanych z cenami i marżami. W sferze handlu detalicznego dywersyfikujemy rynek, uwzględniając segmenty mniej podatne na obniżające marżę decyzje konkurencji, a także prowadzimy działania ukierunkowane na budowanie trwałych relacji z klientami.

3. Ryzyko mniejszego popytu krajowego

Czynniki makroekonomiczne, zwłaszcza spowolnienie gospodarcze, spadek inwestycji i produkcji przemysłowej oraz wysokość stopy bezrobocia powodują, że od 2012 r. konsumpcja paliw w Polsce spada, równolegle notuje się wzrost aktywności szarej strefy, w której odbywa się handel produktem poza oficjalnymi statystykami. Dywersyfikacja kanałów dystrybucji, aktywna polityka cenowa zapewniająca konkurencyjność produktów, a także optymalizacja kosztów operacyjnych, stanowią najistotniejsze elementy strategii minimalizowania wpływu ryzyka na prowadzoną działalność. Dywersyfikacja kanałów dystrybucji, aktywna polityka cenowa zapewniająca konkurencyjność produktów, a także optymalizacja kosztów operacyjnych stanowią najistotniejsze elementy strategii minimalizowania wpływu ryzyka na prowadzoną działalność.

Konsumpcja benzyny i oleju napędowego w Polsce (tys. ton)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych POPIHN.

ZOBACZ TAKŻE:

Działalność handlowa

Rozwój sieci stacji paliw LOTOS i wzrost efektywności sprzedaży przyczynił się do umocnienia naszej pozycji na rynku detalicznym i zwiększenia udziału do 9% na koniec 2014 r., w stosunku do 8,5% osiągniętych w 2013 r.

Przejdź do strony » <http://raportroczny.lotos.pl/pl/wyniki-i-perspektywy/wyniki-segmentow/dzialalnosc-handlowa>

Słownik terminów branżowych

Przejdź do strony » <http://raportroczny.lotos.pl/pl/uzyteczne-informacje/sownik-terminow-branzowych>